

Spoštovani bralci, trudimo se, da bi e-bilten čim manj bremenil vaš računalnik, zato ne vsebuje priponk in je skromno oblikovan. Če želite preglednejšo verzijo vas vabimo, da si jo ogledate v pdf obliki na spletni strani www.natura2000.gov.si/publikacije.htm, na voljo vam je običajno naslednji dan po izidu. Tam so tudi vse doslej izdane številke.

Želimo vam prijetne praznične dni.

SLOVENIJA

Prvi obračun projekta za vidro (LIFE)

V začetku novembra je projekt LIFE – NATURA z naslovom Ohranjanje populacije vidre (*Lutra lutra*) na Goričkem doživel prvi obračun, drugo sejo nadzornega odbora. V prvem vmesnem poročilu o doseženem tehničnem in finančnem napredovanju na projektu smo ugotovili, da je bilo kljub nekaterim težavam, ki so izvirale predvsem iz preskromnih izkušenj z evropskimi projekti, uresničenih veliko akcij.

V začetku projekta smo nakupili večino opreme, potrebne za terensko delo in za opremo projektne pisarne v Gornjih Petrovcih. Lotili smo se pripravljanih akcij, v katerih smo določili točke monitoringa vidre na projektnem območju (KP Goričko) in na osnovi meritev fizikalnih in kemijskih parametrov vode v različnih vodotokih in jezerih določili kritične točke v vidrinih habitatih, na katerih bomo izvedli ustrezne omilitvene ukrepe.

Največ časa in pozornosti pa tudi izkušenj zahteva spremljanje živali s kamerami, ti. »fotopastmi«, sestavljenimi iz vodoodporne kamere in infrardečega senzorja (Trailmaster pasivne infrardeče kamere), ki smo jih namestili na izbranih mestih. Letošnje vremenske razmere nam niso prav nič naklonjene, saj so vode kar nekajkrat izredno narasle in ogrozile občutljive senzorje. Samo pravočasnemu posredovanju lovcev GL Kompas, s katerimi nas veže dolgoletno prijateljsko sodelovanje, se lahko zahvalimo, da doslej nismo izgubili še nobenega od 10 senzorjev. Trenutno podrobneje spremljamo gibanje vider v dolini Peskovskega potoka, ki je eden najpomembnejših vidrinih migracijskih koridorjev na Goričkem.

Marjana Hönigsfeld Adamič, strokovna koordinatorica projekta (marjana.lutra@siol.net)

Zmagal skriti pevec rakar (Phare)

Projekt Phare Ekološko turistična obogatitev ribnika Vrbje je usmerjen v zagotavljanje trajnostnega razvoja širšega zavarovanega območja ribnika Vrbje. Ribnik leži na območju porečja reke Savinje, ki sodi med območja Nature 2000. Prijaviteljica Razvojna agencija Savinja se je za doseg zastavljenih ciljev povezala s šestimi partnerji: Inštitutom za geografijo in regionalne raziskave Univerza v Gradcu, Občino Žalec, Zavodom RS za varstvo narave OE Celje, Celjskim gozdarskim društvom, Društvom varuhov okolja Radoživ Žalec ter z Zavodom za kulturo, šport in turizem Žalec.

Projekt z ustreznimi oblikami vzgoje in izobraževanja krepi zavesti prebivalcev lokalne skupnosti – prebivalcev Krajevne skupnosti Vrbje, šol, vrtcev in obstoječih društev.

Razpisan je bil fotografski natečaj, na katerega je prispelo 31 fotografij sedmih avtorjev. Ocenjevalna komisija je prvo nagrado prisodila fotografiji z naslovom Skriti pevec rakar, avtorja Dareta Turnška, drugo nagrado fotografiji Zima se poslavlja, avtorja Vencija Feranta in tretjo fotografiji Senca Mirana Orožima. Več na: www.ra-savinja.si/html/foto.html.

Oktober se je opazovanja ptic na ribniku v Vrbju udeležilo okoli 200 otrok iz vrtcev, osnovnih šol in občanov. Več na: www.zalec.si/novice/opzptvrb.pdf.

Občina Žalec je na razpisih izbrala izvajalca za načrt razvoja krajine ter idejni načrt sanacije ribnika v Vrbju. Predvidoma v decembru pa bo izšel še razpis za delavnico Idejne zasnove ureditve ribnika v Vrbju z zaledjem (informacije: www.zalec.si -razpisi).

Alenka Doler, RA Savinja Žalec (ra.savinja@zalec.si) in Marjana Kopitar, Občina Žalec (marjana.kopitar@zalec.si), www.ra-savinja.si/html/ribnik_vrbje.html

Krajinski park Topla (Phare)

Prvotni delovni naslov tega zanimivega projekta je bil Krajinski park Topla – park raznovrstne narave in prijaznih ljudi. V tem idiličnem svetu pod domovanjem legende Kralja Matjaža pod Peco je že od leta 1966 razglašen krajinski park. Tu na dobrih 1300 ha površin nastopajo raznovrstna narava z evropsko ogroženimi vrstami, tu je pet gorskih kmetij v obliki celkov vse z več kot 100 ha površine, v tem parku srečamo osebe motene v razvoju v bližini svojega tretjega doma ter tu so seveda obiskovalci, ki zaradi estetskih, zdravstvenih ali drugih razlogov obiščejo ta raj.

Svoje moči so združili Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Maribor, Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije - DOPPS - enota Maribor, CUDV – Center za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem, tuji partner Društvo za razvoj Južne Koroške (Verein Regoinalentwicklung SudKarnten) in občina Črna na Koroškem.

Pripravili so projekt, ki naj bi:

- opredelil območja vrst in habitatov
- prikazal njihovo ogroženost in predlagal stopnjo varovanja
- pripravil osnove za trajnostno upravljanje v krajinskem parku
- vzpostavil informacijsko središče in pripravil promocijski material
- uredil tematske poti ter na takšen način uredil promet v krajinskem parku.

Skratka, po zaključku projekta partnerji pričakujemo, da bodo deli krajinskega parka služili domačinom za normalno gospodarjenje z gozdom in kmetijskimi površinami, da bodo tu imeli svoj dom gojenci in obiskovalci CUDV in da se bo dalo v teh planinah še v naslednjih stoletjih srečati velikega petelina, apolona ali vdihavati čudoviti vonj murke ali česa drugega.

S tem komaj štirinajst mesecev dolgim projektom v Krajinskem parku Topla ne bomo končali z aktivnostmi, pač pa se bomo še v naprej trudili, da bo to območje iz Nature 2000 izkoristilo priložnosti in da bodo domačini tu začutili priložnosti in ne le ovir.

Janez Švab, vodja projekta (janez.svab@crna.si)

Gozdarski informacijski sistem bo 2006 tudi na medmrežju

V gozdarskem informacijskem sistemu se podatki o gozdovih v digitalni obliki zbirajo že od leta 1985. Podatke je od (takratnih) gozdnih gospodarstev prevzel Zavod za gozdove Slovenije leta 1994.

V letu 2006 bomo na Zavodu za gozdove zaključili desetletni cikel zbiranja podatkov o gozdnih sestojih (grafični in atributni podatki), skladno s Pravilnikom o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih. S tem bo celotno območje države pokrito z digitalnim slojem gozdnih sestojev, izdelanega na podlagi digitalnih ortofoto načrtov.

Poleg (grafičnega) sloja oddelkov in odsekov, varovalnih gozdov in gozdov s posebnim namenom, funkcij gozdov in sloja gozdnih cest bo to peti zaključeni sloj grafičnih podlag gozdov in gozdnega prostora. Vsi podatki so dostopni pri Zavodu za gozdove Slovenije, v letu 2006 pa načrtujemo izdelavo grafičnega vmesnika za pregledovanje obstoječih podatkov v medmrežju.

Podatke smo uspešno uporabili leta 2003 in 2004 pri izdelavi strokovnih podlag za predlog gozdnih habitatnih tipov v omrežju NATURA 2000. Uporabnost podatkov so v preteklih letih že preverile številne inštitucije pri različnih projektih (MKGP, MOP, MORS, GIS, SKZG, BF...), trenutno pa služijo tudi kot strokovna podlaga za coniranje habitatov nekaterih ogroženih vrst omrežja NATURA 2000.

Dragan Matijašič, Zavod za gozdove Slovenije (dragan.matijasic@zgs.gov.si)

Projekt v podporo upravljanju za južne Julijske Alpe

Načrt upravljanja je osnovni dokument, ki ureja odnose med naravo in človekovimi vplivi na naravo, še posebej na naravovarstveno pomembnih območjih. Območja Natura 2000 v obeh sodelujočih državah so podvržena predpisom Evropske zveze, zato je načrt upravljanja ali podoben dokument obveznost države oziroma upravljalca. Vodilna partnerja projekta – upravi Naravnega parka Julijsko predgorje (Parco Naturale delle Prealpi Giulie) in Triglavskega narodnega parka, sta upravljalca zavarovanih območij v Julijskih Alpah, ki predstavljajo najbolj jugovzhodni del alpskega loka. Označuje jih apnenčasta geološka podlaga, podobno rastlinstvo, povezujejo pa selitvene poti mnogih živalskih vrst – in nenazadnje povezave med ljudmi, ki živijo na tem delu Alp.

Pri pripravi načrta upravljanja je izjemnega pomena kakovostna podatkovna podlaga o dejstvih iz narave (rastlinstvo, živalstvo, habitatni tipi), o naravnih procesih (znotraj ekosistemov, selitve) ter o človekovi prisotnosti, dejavnostih in spremembah – vključno s čezmejnimi sodelovanjem. Opredeljevanje območij in ukrepi, po katerih naj bi se človek ravnal z namenom ohranitve narave, je naslednji korak – toda ne proti človeku, ampak skupaj z ljudmi, posebej prebivalci in lokalnimi skupnostmi.

Projekt Čezmejno sodelovanje in čezmejni načrti upravljanja na naravovarstveno pomembnih območjih v južnih Julijskih Alpah je sofinanciran s strani Evropske zveze v okviru programa Interreg IIIA Slovenija - Italija

Jurij Dobravec, vodja projekta v Sloveniji (jurij.dobravec@tnp.gov.si, www.tnp.si/zrs/palpisju.htm)

EVROPSKA UNIJA

Natura poti

Leta 2004 je mednarodna zveza Prijatelji narave (Naturfreunde/Friends of Nature) pričela spodbujati urejanje Natura poti. To so tematske poti, ki predstavljajo posamezna Natura območja. Priporočila za ureditev v angleškem jeziku so na www.nfi.at/natura/en/trails.htm, v nemškem na www.nfi.at/natura/projekte.htm. Nekaj tako urejenih poti v Avstriji je predstavljenih na: www.nfi.at/natura/PDF/lichtenecker_naturatrails_EN.PDF (v angleškem jeziku) in www.nfi.at/deutsch/pdf/naturatrails_umsetzung.PDF (v nemškem jeziku).

Eurosite vas prosi za mnenje

Organizacija Eurosite vas prosi za vaše mnenje o tem, kaj bi morali narediti, da bi zaustavili zmanjševanje biotske pestrosti do 2010. Anketa je na: www.eurosite-nature.org/article.php3?id_article=369.

Štipendije za Akademijo za varstvo narave Alfred Toepfer

Akademija za varstvo narave Alfred Toepfer iz Schneverdingna v Nemčiji je objavila program usposabljanj za leto 2006. Nudijo tudi štipendije. Informacije so na www.nna.niedersachsen.de/master/C13790806_N10686115_L20_DO_I5661252.html.

BRANJE

Referati o turizmu in rekreaciji v območjih Natura 2000 na spletu

Gozdarski inštitut Slovenije, kot partner v projektu AlpNaTour, je novembra v Črni na Koroškem organiziral delavnico na temo Vključevanje rekreacije in turizma v proces načrtovanja upravljanja območij Natura 2000 za podporo trajnostnemu razvoju alpskega prostora. Referati so na: www.natura2000.gov.si/oglasna/delavnica_turizem.htm.

Referat o komuniciranju Nature 2000 v Sloveniji na spletu

Referat Branke Hlad »Communicating the Concept of Natura 2000 in Slovenia« na posvetu Doseganje okoljskih ciljev (Achieving Environmental Objectives), ki ga je junija 2004 organiziral IUCN-CEC v Valsainu v Španiji (pdf, 4 strani) je na spletni strani: www.iucn.org/themes/cec/AEO_Valsain_book/AEO_part_two_ch_6.pdf

Spletne strani Phare projektov

Povezave na spletne strani Phare projektov so na www.gov.si/mop/podrocja/uradzaokolje_sektorvarstvonarave/projekti/phare.htm.

Tuji časopisi letos o Sloveniji, STO v prihodnje več o parkih

V novembrski številki revije Turizem, ki jo izdaja STO, je obsežen članek Slovenija – »speča lepota«. Predstavlja analizo več kot 1000 objav o Sloveniji iz prve polovice tega leta. Tako je o Postojnski jami 76 objav, Škocjanskih jamah 32, Cerkniskem jezeru 17, Goričkem 8, pa tudi o Triglavskem narodnem parku, Barju, Sečoveljskih solinah, Bohinjskem jezeru, Soči, Dravi, Muri, Krki, Logarski dolini. Za primerjavo: o Bledu in Blejskem jezeru je bilo 155 objav.

V zaključku izvemo, da bo STO v prihodnje v komunikaciji dala večji poudarek turistično manj razvitim regijam, na primer Regijski park Kozjansko, Krajinski park Goričko, Cerkniško z Rakovim Škocjanom.

Za naravovarstvenike je zanimiv še en članek. V poročilu o raziskavi med tujimi potniki Aerodroma Ljubljana navajajo, da so pri odločitvi za obisk Slovenije na počitniške goste najbolj vplivale njene naravne lepote.

Solni cvet

Šesta številka predstavlja izboljšave, ki jih v soline prinaša LIFE projekt in intervju z Ugom Fondo. V stalni rubriki o živem svetu v solinah so tokrat opisani slana trata, grmičasti členkar, mala čigra in solinska čebela. Najavili so tudi decembrsko izdajo knjige Piranska sol. Arhiv vseh števil je na: http://kpss.soline.si/life_programe/index.php?lang=slo&l1=4.

Hrvaški načrt upravljanja z volkom na spletu

Na Hrvaškem so zaključili LIFE projekt Varstvo in upravljanje z volkovi, katerega rezultat je tudi načrt upravljanja z volkom. Publikacija na 112 straneh (pdf, zip) je na <http://www.life-vuk.hr/publikacije.htm> (hrvaško) in www.life-vuk.hr/publications.htm (angleško), kjer je tudi obsežen bilten.

Referati o turizmu in zavarovanih območjih na spletu

V okviru projekta AlpNaTour je bila novembra na Dunaju mednarodna konferenca Turizem in zavarovana območja - cokla ali partner. Več referatov je bilo posvečeni turizmu v območjih Nature 2000 (www.alpnatour.info/conferences/index.html). Zbornik povzetkov (v nemškem in angleškem jeziku) na 30 straneh je na www.alpnatour.info/pdf/conference_2005_11/tagungsband_web.pdf.

Slovaška podpora hrvaškemu pridruženju

S finančno podporo EU je slovaška nevladna organizacija Daphne usposabljala hrvaške nevladne naravovarstvene organizacije za pridruženje Evropski uniji. Več o tem na: www.daphne.sk/sunce.

Referati o parkih in regionalnem razvoju na spletu

V okviru avstrijskega Interreg projekta SiTaR so organizirali posvet o parkih in njihovi vlogi v regionalnem razvoju. Predstavitve v nemškem jeziku so na spletni strani www.sitar.co.at/de/inhaltsseiten/2005/NEW_1_Interregionale_Plattformkonferenz_Komponente_3.jsp

NAPOVEDNIK

prvi teden v januarju 2006: tečaj spoznavanja vodnih ptic, predvidoma v Murski Soboti, Mariboru, Celju, Novem mestu, Ljubljani, Radovljici, Cerknici, Novi Gorici in Kopru. Namen tečaja je navdušiti in usposobiti čim večje število ljubiteljev in popisovalcev ptic za popisovanje vodnih ptic. Organizator: DOPPS. Več o tem v rubriki Novice na www.ptice.org.

26-27. januar 2006: delavnica Izvajanje Nature 2000 (Die Umsetzung von Natura 2000 - Chancen der Programmplanung 2007 bis 2013 nutzen) v Fuldi. Osredotočena bo na izvajanje Nature 2000 preko svetovanja kmetom. Organizator: Deutscher Verband für Landschaftspflege (DVL), informacije in prijave: guethler@lpv.de.

Če želite zanimivosti o vašem delu v zvezi z Naturo 2000 sporočiti tudi drugim, nam jih pošljite in objavili jih bomo. Prispevke naslovite urednici e-biltena (breda.ogorelec@gov.si). Če biltena ne želite prejemati, pišite na isti naslov.

Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska cesta 48, 1000, Ljubljana. Telefon: (01) 478 7400, telefaks: (01) 309 4593, spletna stran: www.natura2000.gov.si, neposredna povezava na arhiv eNature: www.natura2000.gov.si/publikacije.htm.